

9. december 2015

Rozhodovanie na základe dôkazov si vyžaduje vysokú kvalitu údajov: do štatistiky sa oplatí investovať

Európske poradné grémium pre riadenie v oblasti štatistiky (ESGAB) vyzýva vo svojej správe za rok 2015 vlády, aby zabezpečili prístup k zdrojom potrebným na splnenie súčasných štatistických požiadaviek a najmä, aby umožnili investovať do budúceho vývoja. Predseda grémia ESGAB Martti Hetemäki v tejto súvislosti uviedol, že „Európska únia je jedinečná, pokiaľ ide o mieru využitia štatistik pri tvorbe svojich politík. Kvalitu európskych štatistik treba zabezpečiť prostredníctvom dodržiavania prísnych odborných noriem vo všetkých členských štátoch“.

EÚ a vnútroštátne politiky čoraz viac závisia pri monitorovaní kvantitatívnych cieľov od štatistických ukazovateľov. Spoľahlivá, nestranná a vysokokvalitná oficiálna štatistika je preto dôležitým prvkom infraštruktúry EÚ a členských štátov, ktorá si vyžaduje nepretržité investície. Je nesmierne dôležité, aby činitelia s rozhodujúcimi právomocami zabezpečili pre Eurostat a národné štatistické úrady dostatočné zdroje, ktoré im umožňujú plniť si svoju úlohu, teda zostavovať vysokokvalitné štatistiky. Väčšia transparentnosť, pokiaľ ide o náklady na tvorbu štatistiky, by zmiernila problém týkajúci sa „neoprávnených používateľov“, teda situáciu, v ktorej sa neposkytuje dostatok verejných statkov, pretože ich používanie stojí málo alebo nestojí nič. Eurostat a tvorcovia národných štatistik, ktorí využívajú štátny rozpočet na financovanie verejných statkov, musia byť schopní preukázať náklady na svoje štatistické výstupy a služby, čo predpokladá najmä prijatie účinných systémov účtovania nákladov.

Európsky štatistický systém (EŠS) si musí udržať vysokú kvalitu štatistik a zároveň sa prispôbovať rýchlym zmenám v spoločnosti. EŠS čelí nepretržitej dátovej revolúcii, ktorá je výzvou pre oficiálnu štatistiku. EŠS musí stáť na čele úsilia zameraného na preskúmanie nových príležitostí a prispôbenie svojich rámcov kvality. Okrem toho v niektorých krajinách proces regionalizácie znamená prenos zodpovednosti na regionálne a miestne orgány. Národným štatistickým úradom v týchto krajinách musí byť pridelená silná vedúca úloha a účinné koordinačné právomoci, aby mohli dodržiavať zásady Kódexu postupov pre európsku štatistiku.

Dôveryhodnosť rozhodovania na základe dôkazov vychádza z dôvery v objektivnosť a integritu oficiálnych štatistik. Preto spôsob, akým používatelia v členských štátoch EÚ vnímajú štatistiky, má mimoriadny význam. V tejto súvislosti ESGAB vyzýva grécku vládu, aby aktívne budovala a udržiavala ovzdušie dôvery v grécky štatistický systém. Udržať ELSTAT na ceste odbornej nezávislosti je veľmi dôležité na to, aby sa už nezopakovali udalosti zo začiatku rokov 2000 a 2009.

Časť správy je venovaná monitorovaniu pokroku Eurostatu pri prijímaní zlepšovacích opatrení vychádzajúcich z minuloročných odporúčaní partnerského preskúmania: zistilo sa, že Eurostat dodržiava svoj plán skvalitňovania štatistiky. Pokiaľ však ide o prijímanie a prepúšťanie generálneho riaditeľa Eurostatu a vyššieho manažmentu, ESGAB trvá na svojom rozdielnom názore a zodpovedajúcich odporúčaníach¹.

¹ Pozri oddiel 3.1. v správe

Ďalšie informácie

Správa za rok 2015 s krátkym zhrnutím je dostupná na domovskej stránke ESGAB (<http://ec.europa.eu/esgab/>).

Kontakt pre médiá

V prípade záujmu o rozhovor s predsedom grémia ESGAB pánom Marttiom Hetemäkiom sa obráťte na sekretariát grémia: Heli Lehtimäki (estat-esgab@ec.europa.eu), tel. +352 4301-36484.

Európske poradné grémium pre riadenie v oblasti štatistiky

ESGAB² poskytuje nezávislý prehľad o uplatňovaní kódexu postupov. Snaží sa posilniť odbornú nezávislosť, integritu a zodpovednosť Európskeho štatistického systému, ktoré sú kľúčovými prvkami kódexu, ako aj zvýšiť kvalitu európskej štatistiky. ESGAB má sedem členov. Medzi jeho úlohy patrí príprava výročnej správy pre Európsky parlament a Radu o vykonávaní kódexu, pokiaľ ide o Eurostat a európsky štatistický systém ako celok. ESGAB takisto poskytuje Komisii (Eurostatu) poradenstvo, ako jeho vykonávanie vhodnými opatreniami uľahčiť.

Kódex postupov pre európsku štatistiku (kódex)

V Kódexe postupov pre európsku štatistiku³ sa stanovujú zásady rozvíjania, tvorby a šírenia európskej štatistiky. Vychádza zo spoločnej definície kvality v štatistike používanej v rámci Európskeho štatistického systému (EŠS, zloženého z národných štatistických úradov a Eurostatu). Kódex je samoregulačný nástroj, ktorý obsahuje 15 zásad týkajúcich sa inštitucionálneho prostredia, v ktorom pôsobia štatistické orgány jednotlivých štátov a EÚ, ako aj tvorby a šírenia európskej štatistiky. Jeho vykonávanie sa opiera o súbor ukazovateľov osvedčených postupov súvisiacich s jednotlivými zásadami.

Európsky štatistický systém⁴ (EŠS) je partnerstvo medzi štatistickým orgánom Európskej únie, ktorým je Komisia (Eurostat), a národnými štatistickými úradmi (NŠÚ) a inými národnými orgánmi (INO) zodpovednými v každom členskom štáte za rozvoj, tvorbu a šírenie európskej štatistiky.

Partnerské preskúmania

Partnerské preskúmania⁵ sú súčasťou stratégie Európskeho štatistického systému na vykonávanie kódexu postupov. Cieľom je posilniť integritu, nezávislosť a zodpovednosť štatistických orgánov EŠS. Prvé kolo partnerských preskúmaní sa uskutočnilo v rokoch 2006 až 2008; druhé kolo, ktoré začalo v decembri 2013, ešte prebieha. Obe kolá zahŕňajú všetky členské štáty EÚ a krajiny EZVO. Európske poradné grémium pre riadenie v oblasti štatistiky (ESGAB) vykonalo partnerské preskúmanie Eurostatu, a to pomocou metodiky, ktorá bola vypracovaná pre partnerské preskúmania NŠÚ a prispôbená špecifikám Eurostatu.

² <http://ec.europa.eu/esgab>.

³ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/european-statistics-code-of-practice>.

⁴ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/european-statistical-system/overview>.

⁵ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/peer-reviews>.